

L I G J
Nr.9113 datë 24.7.2003

**PËR RATIFIKIMIN E "MEMORANDUMIT TË MIRËKUPTIMIT NDËRMJET QEVERISË
SË REPUBLIKËS TË SHQIPËRISË DHE QEVERISË SË MBRETËRISË TË BASHKUAR TË
BRITANISË SË MADHE DHE IRLANDËS SË VERIUT PËR DREJTIMIN E STËRVITJEVE
USHTARAKE E TË TRAJNIMEVE DHE PËR DISPOZITAT E MBËSHTETJES SË VENDIT
PRITËS"**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

Neni 1

Ratifikohet "Memorandumi i mirëkuptimit ndërmjet Qeverisë së Republikës të Shqipërisë dhe Qeverisë së Mbretërisë të Bashkuar të Britanisë së Madhe dhe Irlandës së Veriut për drejtimin e stërvitjeve ushtarake e të trajnimeve dhe për dispozitat e mbështetjes së vendit pritës".

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekret nr.3939, datë 19.8.2003 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Alfred Moisiu

MEMORANDUM MIRËKUPTIMI
NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË DHE QEVERISË SË MBRETËRISË
SË BASHKUAR TË BRITANISË SË MADHE DHE IRLANDËS SË VERIUT PËR DREJTIMIN E
STËRVITJEVE USHTARAKE TË TRAJNIMEVE DHE DISPOZITAT E MBËSHTETJES SË
VENDIT PRITËS

Hyrje

Qeveria e Republikës së Shqipërisë dhe Qeveria e Mbretërisë së Bashkuar të Britanisë së Madhe dhe Irlandës së Veriut (tani e në vazhdim të quajtura Pjesëmarrës):

duke marrë parasysh dispozitat e marrëveshjes ndërmjet pjesëmarrësve të Traktatit të Atlantikut të Veriut për Statusin e Forcave të tyre (NATO SOFA), i firmosur në Londër, më 19 qershor 1951 dhe marrëveshjes ndërmjet shteteve pjesëmarrëse në Traktatin e Atlantikut të Veriut dhe shteteve të tjera pjesëmarrëse në partneritetin për paqe për statusin e forcave të tyre (PfP SOFA), të firmosur në Bruksel më 19 qershor 1995;

duke marrë në konsideratë konceptin e përfshirë në shpërndarjen e forcave të armatosura të Pjesëmarrësve në territorin e secilit vend për të zhvilluar stërvitje ushtarake dhe trajnime të miratuara nga të dy Pjesëmarrësit;

dhe duke marrë në konsideratë nevojat e forcave të armatosura të njërit Pjesëmarrës për mbështetjen e vendit pritës, kur ato shpërndahen në territorin e vendit tjetër;

kanë arritur mirëkuptimin e mëposhtëm:

Neni 1

Përkufizime

Në këtë Memorandum mirëkuptimi do të zbatohen përkufizimet e mëposhtme:

a) "Forca vizitore", quhen forcat e armatosura të njërit Pjesëmarrës, kur vendosen në territorin e Pjesëmarrësit tjetër për qëllime stërvitjesh të miratuara nga të dy Pjesëmarrësit. Ky term përfshin personelin, anijet, avionët, automjetet, depot, pajisjet, municionet, raketat, së bashku me komponentët civilë të këtyre forcave, sipas përcaktimit të bërë në NATO SOFA, si dhe të gjitha burimet që transportohen nga ajri, deti dhe toka dhe shërbimet e tyre mbështetëse të kërkuara për shpërndarjen e forcave të përmendura më lart.

b) "Vendi pritës" quhet Pjesëmarrësi ose siç e kërkon konteksti, shteti i cili pret në territorin e tij përkohësisht forcat e Pjesëmarrësit tjetër gjatë stërvitjeve të miratuara në mënyrë dypjesëmarrëse.

c) "Mbështetja e vendit pritës (MVP)" quhet asistencë civile dhe ushtarake që i jepet nga njëri Pjesëmarrës forcave të Pjesëmarrësit tjetër gjatë stërvitjeve të miratuara nga të dy Pjesëmarrësit, kur zhvillohen në territorin e tij duke përfshirë atë ajror ose detar.

d) "Autoritete ushtarake" quhet zyra e caktuar ose formacioni ushtarak i forcave të armatosura i secilit Pjesëmarrës dhe e specifikuar, po të jetë e nevojshme në marrëveshjen zbatuese.

e) "Rajonet e trajnimit" janë ato rajone në vendin pritës të përcaktuara në planet e stërvitjes, ku forcat vizitore shpërndahen për të zhvilluar stërvitjen në fjalë.

f) "Stërvitjet dhe trajnimi", ky term përfshin stërvitje dhe aktivitete trajnuese me njëpjesëmarrës, dypjesëmarrës dhe shumëpjesëmarrës duke përfshirë njësitë dhe individët, shkëmbime dhe atashime të njësisë, por përjashton arsimimin e individëve në kurse.

g) "Masat zbatuese", quhen masat në vazhdim të kësaj Marrëveshjeje, të cilat përfundojnë për çdo stërvitje apo veprimtari trajnuese dhe detajojnë kërkesat e burimeve në dispozicion të forcave vizitore dhe vendit pritës në dispozicion për plotësimin e këtyre kërkesave. Në masat zbatuese gjithashtu detajohen procedurat e nevojshme që do të zbatohen nga Pjesëmarrësit për dispozitat e (MVP) dhe "kur është e nevojshme" për drejtimin e stërvitjes. Masat zbatuese janë një dokument plotësues i këtij Memorandumi të përfunduara ndërmjet pjesëmarrësve të ministrive të mbrojtjes dhe do të interpretohen në përputhje me dispozitat e tij.

Neni 2

Qëllimi dhe gama

1. Ky Memorandum ka si qëllim identifikimin e përgjegjësive dhe parimet e përgjithshme që lidhen me drejtimin e stërvitjeve dhe trajnimeve, si dhe dispozitat e MVP-së. Në Memorandum do të përshkruhen gjithashtu standardet, lloji, niveli dhe metodat e mbështetjes që vendi pritës u siguron forcave vizitore gjatë stërvitjes.

2. Në masat zbatuese përkatëse do të trajtohen procedurat e detajuara dhe kërkesat e përgjithshme për mbështetjen. Mbështetja e detajuar që miratohet për vendin e secilës stërvitjeje do të dokumentohet në shtojcat e masave zbatuese përkatëse.

3. Po të mos jetë deklaruar në këtë Memorandum, dispozitat për masat për MVP të përshkruara në këtë Memorandum do të zbatohen nga momenti i hyrjes së komponentëve fillestarë të forcave vizitore në territorin e vendit pritës dhe do të vazhdojnë deri kur këto forca të largojnë edhe komponentin e fundit nga territori i vendit pritës.

4. Ky Memorandum nuk synon të vihet në konflikt me ligjet e vendit pritës ose çdo marrëveshje ndërkombëtare që mund të jetë në fuqi ndërmjet pjesëmarrësve dhe në rast konflikti do të paraprijnë dispozitat e këtij të fundit.

Neni 3

Dokumente të zbatueshme

1. Për çështjet e trajtuara në këtë Memorandum do të vihen në zbatim dokumentet e mëposhtme ose dokumente të tjera pasuese:

a) NATO SOFA

b) PfP SOFA

c) Planet dhe instruksionet përkatëse të stërvitjes

2. Në dokumentet e NATO-s që mund t'i referohemi përcaktimit të masave zbatuese të pjesëmarrësve përfshihen dokumentet e mëposhtme, por nuk mund të kufizohemi vetëm në to:

a) MC 319/1: Parimet dhe politikat e NATO-s për logjistikën;

b) MC334/1: Parimet dhe politikat e NATO-s për mbështetjen e vendit pritës;

c) AJP 4.5: Doktrinat dhe procedurat e bashkuara të aleatëve për vendet pritëse;
d) C-M (2002) (49) 17 qershor 2002: Sigurimi brenda Organizatës së Traktatit të Atlantikut të Veriut.

3. Në Marrëveshjen e standardizimit të NATO-s (STANAG), e cila mund të udhëzojë përcaktimin e masave zbatuese të pjesëmarrësve do të përfshihen:

a) STANAG 2034: Procedurat standarde të NATO-s për asistencën bilaterale logjistike (kryesisht STANAG 3381).

b) STANAG 2061: Procedurat për zhvendosjen e pacientëve nga instalimet mjekësore.

c) STANAG 2132: Dokumentacion që lidhet me evakuimin mjekësor, trajtimin dhe shkaqet e vdekjes së pacientëve.

d) STANAG 3113: Dispozitat për mbështetjen e personelit vizitor, avionëve dhe automjeteve.

e) STANAG 6012: Parimet dhe procedurat financiare, që lidhen me përdorimin e zonave të trajnimit dhe pajisjeve trajnuese.

Neni 4

Përgjegjësitë e vendit pritës

Vendi pritës brenda dispozitave të këtij Memorandumi:

a) Do të autorizojë dhe do të marrë të gjitha masat e nevojshme për të lehtësuar në përputhje me stërvitjen e miratuar dhe planet mbështetëse:

1. Pritjen e forcave vizitore në pikën e caktuar të hyrjes.

2. Lëvizjen përpara në rajonet e përcaktuara të trajnimit.

3. Drejtimin e stërvitjes ose veprimtarisë trajnuese.

4. Kthimin e forcave vizitore nga pikat e përcaktuara të largimit.

b) Do të autorizojë forcat vizitore të përdorin korridoret ajrore kombëtare të vendit pritës, sipas planeve të miratuara dhe procedurave kombëtare.

c) Do të marrë të gjitha masat e nevojshme për të lehtësuar përdorimin e lehtësirave në porte dhe aeroporte, rrugë ajrore, detare dhe hekurudhore për të siguruar hyrjen, pritjen dhe shpërndarjen e forcave dhe furnizimeve, siç specifikohen në stërvitje ose në planet e trajnimit.

d) Do të autorizojë dhe marrë masat për furnizimin dhe përdorimin e burimeve të brendshme, duke përfshirë, po të kërkohet, edhe shërbimet nga burime tregtare, për të plotësuar kërkesat e forcave vizitore për furnizime dhe pajisje, përfshirë karburant, racione rezervë, pajisje, automjete, lehtësira komunikimi, lokale, shtrime në spital, punë dhe shërbime të tjera të specifikuara në masat zbatuese përkatëse.

e) Do të autorizojë, sipas një njoftimi, importimin, lëvizjen brenda dhe eksportimin nga territori i saj të materialeve, racioneve, armëve dhe municioneve sipas kërkesave të bëra nga forcat vizitore për drejtimin e stërvitjes dhe trajnimit, stërvitjen ose veprimtaritë trajnuese në fjalë dhe do të njoftojë forcat vizitore mbi kërkesat specifike për zhvillimin e importimit të sigurt brenda vendit, lëvizjet dhe eksportimin nga territori i saj të materialeve të rrezikshme, veçanërisht eksplozivëve dhe municioneve.

f) Do të ndihmojë në procedurat e nevojshme në dogana për stërvitjen ose veprimtaritë trajnuese në fjalë dhe do të njoftojë forcat vizitore mbi kërkesat specifike për zhvillimin e importimit të sigurt brenda vendit, lëvizjen dhe importimin nga territori i saj i materialeve të rrezikshme, veçanërisht eksplozivëve dhe municioneve.

g) Do të autorizojë personelin e forcave vizitore të mbajnë armët dhe municionin individual gjatë stërvitjes në kohën dhe vendin e përcaktuar ndërmjet autoriteteve ushtarake përkatëse të vendit pritës dhe komandantit të forcave vizitore.

h) Do të sigurojë ekipin ndërlidhës për shërbime këshilluese si përkthime dhe menaxhim të klerancave doganore, në rast se është specifikuar në masat zbatuese.

i) Do të sigurojë, sa të jetë e mundur, që standardi i mallrave dhe shërbimeve që i janë dhënë forcave vizitore të jetë i njëjtë me atë që i është ofruar personelit të tij ushtarak i të njëjtit rang ose klasifikim, po të mos jetë përcaktuar në mënyrë reciproke nga Pjesëmarrësit.

j) Do të sigurojë vlerësime të kostove për mallrat dhe shërbimet që do të jepen nga vendi pritës.

k) Do të autorizojë forcat vizitore të instalojnë matësa konsumi dhe pajisje kontrolli për mjete

dhe shërbime, sipas kërkesave, me mirëkuptimin që këto matës dhe pajisje do të hiqen në fund të stërvitjes dhe forcat vizitore do të përgjigjen për çdo dëmtim që do t'i shkaktohet pajisjes së monitoruar me këto mjete.

l) Do t'i japë këshilla mbi rregullat e mjedisit që do të zbatohen gjatë stërvitjes, duke specifikuar në masat zbatuese përkatëse parimet dhe procedurat, që duhen ndjekur për mbrojtjen e mjedisit në rajonet e trajnimit.

Neni 5

Përgjegjësitë e forcave vizitore

Forcat vizitore, brenda dispozitave të këtij Memorandumi:

a) Do të drejtojnë stërvitjet dhe trajnimet me masat zbatuese përkatëse dhe do të përdorin lehtësirat e vendit pritës, në përputhje me procedurat e përcaktuara në ato masa zbatuese dhe me plane mbështetëse logjistike kombëtare, që plotësojnë këtë masë zbatuese.

b) Do t'u nënshtrohen dispozitave të seksionit 7 të këtij Memorandumi, do të rimbursojnë vendin pritës për të gjitha furnizimet dhe shërbimet e miratuara nga të dy Pjesëmarrësit dhe të ofruara nga autoritetet ushtarake të vendit pritës dhe do të ruajnë ata artikuj që janë dhënë për përdorim të përkohshëm. Çdo artikull i siguruar për përdorim të përkohshëm nga forcat vizitore do të përdoret me kujdes dhe do t'u kthehet autoriteteve ushtarake përkatëse të vendit pritës para largimit në të njëjtën gjendje, në të cilën ato u morën fillimisht, përveç veshjeve ose grisjeve që ndodhin gjatë përdorimit të përditshëm.

c) Do t'u nënshtrohen dispozitave të NATO SOFA, do të jenë në përputhje me procedurat dhe formalitetet doganore të vendit pritës.

d) Do të sigurojnë personelin ndërlidhës për të koordinuar të gjitha veprimet logjistike me autoritetet civile lokale, sipas kërkesave, dhe në pikat e hyrjes dhe të daljes.

e) Do të veprojnë në përputhje me rregullat dhe procedurat e mjedisit lidhur me stërvitjen ose veprimtarinë trajnuese, si dhe me të gjitha rregullat në fuqi në vendin pritës, lidhur me ruajtjen, transportimin, përdorimin, trajtimin dhe asgjësimin e materialeve dhe municioneve të rrezikshme.

f) Do të sigurohen se detajet e municioneve (p.sh. sasia neto e eksplozivit, lloj municionesh) që do të transportohen, të jenë deklaruar tek autoritetet ushtarake përkatëse të vendit pritës të paktën 30 ditë përpara vendosjes. Në këto detaje përfshihen emrat e pikave të hyrjes dhe të daljes nga ku municionet ose materialet e rrezikshme janë planifikuar të transportohen, destinacionin e tyre, si dhe datat e mbërritjes dhe të kthimit.

g) Do të respektojnë procedurat dhe masat e detajuara të përcaktuara në mënyrë të përbashkët në planet dhe udhëzimet përkatëse të stërvitjes, si dhe në masat zbatuese përkatëse për çështje administrative dhe të personelit, duke përfshirë p.sh. importimin e valutës, mbështetjen me përkthyes, operacionet e automjeteve, procedurat e raportimit dhe të rikthimit të personelit të sëmurë dhe marrëdhëniet publike për stërvitjen.

Neni 6

Përfshirja e vendeve të treta

1. Në rast se një Pjesëmarrës propozon përfshirjen në stërvitje ose veprimtari trajnuese të forcave të një pjesëmarrësi të tretë në territorin e Pjesëmarrësit tjetër të këtij Memorandumi, atëherë ky Pjesëmarrës do të njoftojë vendin pritës në mundësinë më të parë gjatë procesit të planizimit të stërvitjes, por ai vetë nuk do të jetë përgjegjës mbi masat dhe detyrimet për statusin e personelit të vendit të tretë në territorin e vendit pritës. Nëse vendi i tretë është ose jo pjesëmarrës në ndonjërin nga NATO ose Pfp SOFA, do të jetë e nevojshme një masë rregulluese e veçantë ndërmjet vendit pritës dhe vendit të tretë. Në rast se një pjesëmarrës organizon ose merr pjesë në një trajnim ose stërvitje në territorin e një vendi të tretë dhe fton aty forcat e pjesëmarrësit tjetër për të marrë pjesë në këtë veprimtari, kjo mund t'i ndihmojë këto forca, kur të jetë e mundur duke i siguruar elementë të caktuar të MVJ-së gjatë periudhës së aktivitetit. Ekzaktësisht natyra dhe lloji i mbështetjes do të përcaktohet në masat zbatuese për secilën stërvitje ose veprimtari trajnuese. Megjithatë Pjesëmarrësi organizator nuk do të përgjigjet për masat dhe detyrimet që lidhen me statusin e forcave të pjesëmarrësit tjetër në

vendin e tretë të përfshirë.

Neni 7 **Logjistika dhe financa**

1. Për çdo mbështetje logjistike, furnizime ose shërbime, që nuk sigurohen falas nga konsensusi i përbashkët referuar STANAG 3113, autoritetet përkatëse të vendit pritës dhe forcave vizitore mund të negociojnë për pagesën në cash të specifikuar nga vendi pritës (një transaksion i rimbursueshëm, pagesa në natyrë) shkëmbim transaksioni ose pagesa në "vlerë të barabartë", e cila përcaktohet vetëm në termin monetary, si rezultat forcat vizitore do ta paguajnë vendin pritës në përputhje me dispozitat përkatëse për çdo lloj transaksioni të detajuar në nënparagrafët (a), (b) dhe (c) të përgatitura më poshtë, si dhe dispozitat më të përgjithshme të deklaruara në pjesën e mëposhtme të këtij seksioni.

a) Transaksionet e rimbursueshme. Forcat vizitore do të paguajnë bilancet e prapambetura jo më vonë se 60 ditë pas marrjes së faturave. Në vënien e çmimit të transaksioneve të rimbursueshme Pjesëmarrësit do të mbajnë parasysh parimet e mëposhtme:

1. Përfaqësuesi përgjegjës i forcave vizitore dhe autoriteti i vendit pritës do të negociojnë çmimet duke mos përfshirë detyrimet që përjashtohen më poshtë.

2. Kur një çmim i përcaktuar nuk është negociuar përpara porosisë, porosia do të përcaktojë një kufizim maksimal të detyrimit për forcat vizitore, që do të porosisin mbështetjen logjistike, furnizimet ose shërbimet, negociatat në vazhdim për një çmim final. Autoritetet përkatëse të Pjesëmarrësve do të hyjnë menjëherë në negociata për të vendosur një çmim përfundimtar, që sipas rrethanave të caktuara e kalon limitin maksimal fillestar të detyrimit. Barra e justifikimit të rritjes do të varet nga Pjesëmarrësi që kërkon të kalojë maksimumin. Kur autoritetet përkatëse të pjesëmarrësve kanë vështirësi në negocimet për çmimin përfundimtar, ato mund të marrin në konsideratë shkëmbimin në natyrë.

3. Për të mbuluar kostot e përgjithshme dhe administrative të paatribuara direkt për zonën e trajnimit dhe pajisjet e saj, vendi pritës mund të shtojë një detyrim shtesë prej 3% të faturës përfundimtare.

4. Kur llogaritë janë vendosur, asnjë Pjesëmarrës nuk merr ose ruan përfitime që rezultojnë nga transaksionet e vendosura.

5. Në rast blerjesh specifike të vendit pritës nga kontraktorët lokalë në emër të forcave vizitore, kostoja do të jetë jo më pak e favorshme sesa çmimi i caktuar i forcave të armatosura të vendit pritës për mbështetje të njëjtë, furnizime dhe shërbime më pak se çdo shumë, siç është përcaktuar në paragrafin 3 të këtij seksioni. Megjithatë, çmimi i caktuar mund të marrë parasysh detyrimin diferencial p.sh. afatet e livrimit, pikat e shpërndarjes e të tjera të ngjashme me to.

6. Në rast transfertash nga burimet vetjake të vendit pritës, sasia e paguar për mbështetje logjistike nga forcat vizitore do të jetë e njëjtë me detyrimet që vendi pritës u vë forcave të tij të armatosura, sipas datës që është pranuar porosia.

b) Transaksionet e shkëmbimit. Forcat vizitore u paguajnë autoriteteve ushtarake të vendit pritës në natyrë duke transferuar mbështetjen logjistike, furnizimet dhe shërbimet, të cilat janë të njëjta ose thelbësisht të njëjta me ato që janë livruar ose përdorur dhe plotësojnë nevojat sipas autoriteteve ushtarake të vendit pritës. Në rast se forcat vizitore nuk mund të paguajnë në natyrë brenda termave të një programi dërgimi në kohën e transaksionit origjinal, atëherë transaksioni me konsensus reciprok do të kërkohej të jetë transaksion i rimbursueshëm dhe kryhet sipas nënparagrafit (a) që është lart, por çmimi do të bazohet tek data në të cilën ishte planifikuar që të bëhej pagesa në natyrë.

c) Vlera e barabartë. Termi vlerë e barabartë nënkupton mbështetje logjistike, furnizime ose shërbime, të përcaktuara në terma monetare duke vënë në veprim çmime aktuale ose çmimet e përlllogaritura në kohën, kur është miratuar transaksioni. Forcat vizitore u paguajnë autoriteteve ushtarake të vendit pritës duke transferuar mbështetje logjistike, furnizime dhe shërbime të barabarta në vlerë me ato që janë shpërndarë dhe që miratohen nga autoritetet ushtarake të vendit pritës. Në rast se forcat vizitore nuk paguajnë në "vlerë" brenda një programi shkëmbimi, brenda kohës së transaksionit origjinal të një kuadri kohor, që nuk i kalon të tre muajt nga data e transaksionit origjinal, atëherë ky transaksion do të vlerësohet si i rimbursueshëm dhe trajtohet sipas nënparagrafit (a) lart.

2. Në plotësimin e rolit të tyre koordinues për të lehtësuar punën për marrje furnizimesh nga

burimet tregtare, autoritetet ushtarake të vendit pritës nuk do t'i marrin këto shërbime ose nuk do të kryejnë kontrata tregtare në emër të forcave vizitore pa marrë përpara konsensusin e këtyre të fundit se i kanë pranuar këto shërbime e furnizime, si dhe miratimin për të paguar koston e specifikuar për to. Të gjitha shërbimet dhe furnizimet nga burime tregtare bëhen mbi bazën e masave formale kontraktuale.

3. Si forcat vizitore dhe autoritetet e vendit pritës do të regjistrojnë të dhënat e të gjitha transaksioneve ndërmjet pjesëmarrësve.

4. Faturat për mbështetjen logjistike, furnizimet dhe shërbimet bazohen nga formulari standard i NATO-s për kërkesë, marrje dhe kthim ose faturë, i paraqitur në aneksin B të STANAG 2034 dhe i referohet këtij Memorandumi, si dhe çdo numri tjetër porositë. Faturat shoqërohen nga evidenca e dëftesave të marrjes nga forcat vizitore dhe do të zgjidhen ose përmes masave të detajuara, të cilat përshkruhen në masat zbatuese, ose u dërgohen autoriteteve ushtarake të forcave vizitore, jo më vonë se 60 ditë nga data kur këtyre forcave u është siguruar mbështetja logjistike, furnizimet dhe shërbimet. Faturat përcaktojnë sipas artikujve detyrimet për çdo mbështetje logjistike, furnizim ose shërbim që do të paguhet.

5. Forcat vizitore do të paguajnë për furnizime, pajisje ose shërbime nga burime komerciale si ushqime, qira për automjete dhe shërbime lavanderie përpara largimit nga territori i vendit pritës, në rast se nuk është përcaktuar në kontratë ose në rast se nuk ekziston ndonjë mosmarrëveshje lidhur me koston ose dëftesat e marrjes. Në rast se paraqiten këto situata, atëherë do të bëhet çdo përpjekje për të zgjidhur mosmarrëveshjet sa më shpejt për të shpejtuar likuidimin e llogarisë.

6. Në varësi nga gjendja në magazinë, vendi pritës do t'i sigurojë personelit të forcave vizitore mensa dhe akomodim me të njëjtin nivel që do t'i sigurohej anëtarëve të forcave të vendit pritës.

7. Forcat vizitore nuk do t'i rritransferojnë një vendi ose organizate tjetër mbështetjen logjistike, furnizimet dhe shërbimet, qoftë përkohësisht ose përgjithmonë, pa marrë miratimin me shkrim të vendit pritës.

8. Lidhur me ligjet ekzistuese, rregullat dhe marrëveshjet ndërkombëtare, autoritetet përkatëse të vendit pritës duhet të sigurohen se taksat, detyrimet doganore, detyrime të tjera të ngjashme nuk do të vihen në lidhje me këtë Memorandum.

9. Në masat zbatuese përkatëse do të specifikohen sipas rasteve masa më të detajuara financiare duke përfshirë edhe ato për likuidimin e llogarisë.

Neni 8

Disiplina dhe juridiksioni

1. Masat për juridiksionin, që do të zbatohen për personelin e forcave vizitore, do të jenë siç përshkruhen në nenin 7 të NATO SOFA.

2. Në rast se ndonjë personel i forcave vizitore është marrë në arrest nga autoritetet e vendit pritës, duhet të njoftohet menjëherë stafi drejtues i stërvitjes ose trajnimit, si dhe përfaqësuesit e lartë pjesëmarrës në stërvitje të vendit pritës dhe forcave vizitore. Ata nga ana e tyre do të njoftojnë pastaj autoritetet e caktuara ushtarake.

3. Në rastet kur, në përputhje me nenin 7 të NATO SOFA, autoritetet e vendit pritës kanë të drejtë të ushtrojnë juridiksion mbi anëtarët e forcave vizitore, ky juridiksion do të ushtrohet brenda sistemit të drejtësisë kriminalistike, i zbatueshëm për civilët dhe nuk do të ushtrohet për anëtarët e forcave të armatosura të vendit pritës.

Neni 9

Komanda dhe kontrolli

1. Masat për komandën dhe kontrollin do të bëhen në përputhje me planet kombëtare dhe procedurat ose planet dhe procedurat e përcaktuara ndërmjet pjesëmarrësve, sipas rastit për stërvitje dhe aktivitete të përfshira dhe të detajuara në masat zbatuese përkatëse.

2. Në rast armiqësish, të shoqëruar ose jo me një deklaram luftë, personeli i forcave vizitore nuk do të përfshihet në operacione aktive në asnjë rol dhe do të ndihmohet nga vendi pritës për të kërkuar udhëzime nga qeveria e tyre.

Neni 10
Ankesa dhe detyrime

1. Ankesat që rrjedhin brenda ose jashtë zbatimit të këtij Memorandumi do të trajtohen nga vendi pritës në përputhje me nenin 8 të NATO SOFA. Masa specifike administrative do të përfshihen në masa zbatuese përkatëse.

2. Ankesat që rrjedhin nga veprimtari të ndërmarrë në lidhje me këtë Memorandum, ku neni 8 i NATO SOFA nuk mund të zbatohet, do të vazhdojnë nga personat përkatës të Pjesëmarrësve, siç vendoset nga konsultimet ndërmjet pjesëmarrësve dhe do të shënohet në masat zbatuese përkatëse.

3. Në rast dëmtimesh të shkaktuara pronës së përbashkët të Pjesëmarrësve, ku kostot e zhdëmtimit nuk mbulohen nga një palë e tretë, kjo kosto do të ndahet në mënyrë të barabartë nga Pjesëmarrësit.

4. Pjesëmarrësit nuk zhdëmtojnë kontraktorët ndaj ankesave dhe detyrimeve të palës së tretë.

Neni 11
Mbrojtja dhe sugjerimi i informacionit të klasifikuar

1. I gjithë informacioni i klasifikuar i shpërndarë ose i shkëmbyer në funksion të këtij Memorandumi do të përdoret, transmetohet, ruhet, trajtohet dhe mbrohet në përputhje me ligjet dhe rregullat kombëtare të sigurimit të pjesëmarrësve.

2. Informacioni i klasifikuar do të transferohet vetëm përmes kanaleve të qeverive ose kanaleve të miratuara nga autoritetet e caktuara të sigurisë së vendeve Pjesëmarrëse. Ky informacion do të përmbajë nivelin e klasifikimit dhe vendin e origjinës.

3. Çdo Pjesëmarrës do të ndërmarrë të gjitha hapat ligjore për të siguruar se informacioni i klasifikuar i shpërndarë për qëllime të këtij Memorandumi është i mbrojtur nga dalja e sekretit, në rast se nuk ka marrë miratimin e palës tjetër që ky sekret të dalë.

4. Çdo Pjesëmarrës duhet të sigurohet që futja në informacionin e klasifikuar është e kufizuar për ata persona, që kanë klerancën e kërkuar të sigurisë dhe kanë nevojë specifike për të hyrë në informacionin e klasifikuar që të marrin pjesë në stërvitje.

5. Vendi pritës duhet të sigurohet se trajnimi zhvillohet pa ndërhyrje nga ndërhyrje të personelit të paautorizuar, që shkel në rajonet e trajnimit, poligone ose rajone mbështetëse të stërvitjes.

6. Procedurat e detajuara të sigurisë do të specifikohen në masat zbatuese përkatëse.

Neni 12
Trajtimi mjekësor dhe dentar

1. Komandanti i forcave vizitore përgjigjet për të siguruar se personeli i forcave vizitore është i përshtatshëm nga ana shëndetësore dhe mjekësore që para fillimit të pjesëmarrjes në stërvitjen ose veprimtarinë në fjalë. Personeli i forcave vizitore do të dislokohet me gjithë sasinë e nevojshme të medikamenteve të parashikuara për periudhën e dislokimit, duke siguruar që ai ka një trajtim të nevojshëm për gjithë këtë periudhë.

2. Trajtimi mjekësor dhe dentar do të sigurohet nga vendi pritës në përputhje me nenin 9 të NATO SOFA. Gjithashtu personeli i forcave vizitore duhet të ketë siguracionin e nevojshëm shëndetësor, kur ndërmer veprimtari që nuk janë pjesë e trajnimit të tyre të autorizuar.

3. Mbështetja mjekësore dhe dentare e dhënë për forcat vizitore pjesëmarrëse në stërvitje përcaktohet në masat zbatuese përkatëse, ku identifikohet vendndodhja dhe lloji i shërbimeve mjekësore në dispozicion në afërsi të rajonit të planifikuar të trajnimit.

4. Autoritetet e vendit pritës sigurohen sa më shumë të jetë e mundur se avionëve dhe helikopterëve të forcave vizitore MEDEVAC do t'u jepet e drejta, prioritet i lartë për të kaluar brenda dhe jashtë rajonit të caktuar të trajnimit dhe do t'u jepet e drejta për të hyrë në hapësirën ajrore të vendit pritës, për të plotësuar misione emergjence, në përputhje me procedurat e tij kombëtare.

5. Dispozitat e STANAG 2061 dhe STANAG 2132 mund të përdoren si udhëzues në zbatimin e këtij Memorandumi.

6. Trajtimi mjekësor bazë dhe trajtimi emergjent dentar i kryer nga shërbimet mjekësore të vendit pritës, si dhe evakuimi me avionë ushtarakë dhe helikopterë do të sigurohet pa pagesë. Megjithatë, kur kërkohet asistencë nga burime të vendit pritës për të transferuar personelin e dëmtuar në një spital ku e zgjedh forca vizitore, por përdoren mjetet e vendit pritës, autoritetet e forcave vizitore do të marrin përgjegjësinë për rimbursimin e kërkuar për shpenzimet e këtij transportimi.

7. Autoritetet e forcave vizitore do t'u bëjnë rimbursimin gjithashtu autoriteteve të vendit pritës në rast evakuimi emergjent me avionë mjekësorë civilë ose helikopterë, si dhe për trajtim më të veçantë mjekësor të personelit të tyre në qendrat mjekësore civile të vendit pritës, me përjashtim se forcat vizitore mund të përfitojnë nga ndonjë marrëveshje ndërkombëtare ose bilaterale mbi masat e sigurimit social ose mjekësor për të mbuluar shpenzimet e këtij trajtimi.

Neni 13

Procedurat e hetimit për aksidentet dhe incidentet

1. Mbi bazën e dispozitave të seksionit 8, çdo investigim për aksident ose incident që përfshin personelin e forcave vizitore është përgjegjësi e vendit pritës, por autoritetet e forcave vizitore caktohen të kenë një vëzhgues prezent gjatë hetimit. Vëzhguesi nuk ka lirinë të bëjë hetime ose të marrë pjesë dhe nuk do të jetë prezent, kur hetimi është duke diskutuar mbi të dhënat dhe rekomandimet. Vëzhguesi normalisht nuk është me gradë më lart sesa kryetari i hetimit. Autoritetet e forcave vizitore mund të zhvillojnë investigime të mëtejshme, në rast se mund të kërkohet nga ligjet dhe rregulloret e tyre. Forcat vizitore do të mbulojnë të gjitha shpenzimet që dalin nga pjesëmarrja e tyre në një hetim.

2. Autoriteteve ushtarake të forcave vizitore normalisht u jepen të dhëna dhe rekomandime përkatëse të raportit të aksidentit ose incidentit. Çdo kërkesë për më tepër informacion do të trajtohet nga autoritetet e vendit pritës.

Neni 14

Trajtimi në rast vdekjesh nga forcat vizitore

1. Kur ndodh vdekja e një personi nga forcat vizitore mbi territorin e vendit pritës, kjo i raportohet autoritetit përkatës të vendit pritës. Vdekja do të certifikohet nga një mjek i vendit pritës.

2. Në rast se autoriteti përkatës i vendit pritës kërkon kryerjen e autopsisë, kjo do të bëhet në përputhje me procedurat kombëtare nga një mjek i vendit pritës, i caktuar për këtë qëllim. Gjithashtu mund të jetë prezent në autopsinë, e cila zhvillohet në një vend dhe kohë të caktuar, edhe një doktor i caktuar nga forcat vizitore.

3. Autoritetet e forcave vizitore marrin masat për sistemimin e trupit sapo të merret autorizimi nga autoriteti i vendit pritës. Rikthimi në atdhe i trupit do të bëhet në përputhje me rregullat e vendit pritës. Autoritetet e forcave vizitore informojnë autoritetet e vendit pritës, në rast se kërkohet, mbi masat e marra për transportimin e trupit nga territori i vendit pritës. Forcat vizitore do të mbulojnë të gjitha shpenzimet që dalin nga kjo kërkesë.

Neni 15

Mbrojtja e mjedisit

1. Procedurat e detajuara për mbrojtjen e mjedisit do të paraqiten, kur është e nevojshme, në masat zbatuese përkatëse. Të gjitha ankesat që lidhen me çështjet e mjedisit do të trajtohen sipas parimeve të përcaktuara në seksionin 10.

Neni 16

Komunikimet

Autoritetet e vendit pritës do të sigurojnë lehtësira për telefon, faks dhe radio të dhëna, të cilat

detajohen në masat zbatuese përkatëse.

Neni 17

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

Çdo mosmarrëveshje, lidhur me interpretimin ose zbatimin e këtij Memorandumi ose të masave zbatuese, do të zgjidhet me negociata ndërmjet Pjesëmarrësve në nivelin e ulët të kërkuar dhe nuk do t'u drejtohen gjykatave kombëtare, ndërkombëtare ose palëve të treta për zgjidhjen.

Neni 18

Amendamentet

Ky Memorandum mund të përmirësohet në çdo kohë, me shkrim me miratimin e përbashkët të Pjesëmarrësve. Ato hyjnë në fuqi datën e firmosjes.

Neni 19

Data efektive dhe përfundimi

1. Ky Memorandum do të hyjë në fuqi datën pas marrjes së njoftimit reciprok, në lidhje me përfundimin e procedurave të brendshme ligjore të nevojshme për hyrjen në fuqi. Do të mbetet në fuqi në rast se nuk është përfunduar ose me miratim dypalësh ose nga një Pjesëmarrës, i cili ka bërë njoftimin 6 muaj para me shkrim palës tjetër. Konfirmimi i përfundimit të procedurave do të njoftohet me shkëmbimin e notave diplomatike.

2. Në rast se ky Memorandum ka përfunduar, dispozitat përkatëse për ndonjë çështje të pazgjidhur deri në kohën e përfundimit do të vazhdojnë të aplikohen, si p.sh:

a) Do të mbeten në fuqi deri në përfundimin e të gjitha pagesave të prapambetura në zgjidhjen e ankesave dhe detyrimeve, dispozitat e seksionit 7 (Logjistika dhe financa), 10 (Ankesa dhe detyrimet) dhe 17 (Zgjidhja e mosmarrëveshjes).

b) Dispozitat e seksionit 11 (Mbrojtja dhe sigurimi i informacionit të klasifikuar do të kenë efekt deri kur ky informacion ose është shkatërruar, ose i është kthyer Pjesëmarrësit të origjinës.

Memorandumi i mësipërm përfaqëson mirëkuptimin e arritur ndërmjet Qeverisë së Republikës të Shqipërisë dhe Qeverisë së Mbretërisë së Bashkuar të Britanisë së Madhe dhe Irlandës së Veriut lidhur me çështjet të cilat referohen në të.

Firmosur në gjuhën shqipe dhe angleze. Të dy tekstet kanë të njëjtën vlerë.